

PRAVICA

GLASILO KRŠČANSKEGA DELOVNEGA LJUDSTVA

Izhaja vsak četrtek popoldne.

V slučaju praznika dan poprej.

Cena:

za en mesec . . . Din. 4
za štiri leta 12
za pol leta 24

Posamezna številka stane 1 Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6/III.

Rokopisi se ne vračajo.

Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Inserati, reklamacije in naročnina na upravo „Jugoslovanska tiskarna“, Kolportajni oddelek, vhod s Poljanskega nasipa 2.

Inserati se računajo
po dogovoru.

Blagoslovljene velikonočne praznike
želita vsem naročnikom, čitateljem in prijateljem „Pravice“ ter vsem slovenskim delavcem

uredništvo in uprava
„Pravice“.

Naša parlamentarna delegacija

je v sedanji vladni krizi igrala odločilno vlogo. Njena smotrena in vztrajna borba proti centralizmu je te dni žela uspeh za uspehom. Prinašamo sliko načelnika dr. Korošca.

Velikonočno vstajenje.

»Kristus je vstal!« To je veselo oznanilo današnjega praznika. Nič več teme, ni več suženjstva, človeštvo je postalo svobodno, božje, osvoboditelj je Bog Jezus Kristus.

Kdor nosi v sebi odkrito vero v to, samo ta bo prav razumel in praznoval ta dan. Niso zunanosti, ki tvorijo praznik, samo povečajo ga; glavne slovesnosti se vrše v dušah posameznikov. Današnja bogodtujenja doba skuša zatreti vse, kar se hoče oprostiti in dvigniti nad mizerno človeško življenje, hoče vzdržati suženjstvo do materije, do animalnosti v človeku, hoče imeti življenje brez luči v tem zmislu, da je človekovo življenje brez namena; uživaj kolikor in kakor hočeš, s tem se vse konča. To je evangelij teme!

Evangelij luči pa je drugačen, osrečujoč. Naše življenje ima najlepši smoter. Ne gre za to, kaj smo mi v življenju, temveč za to gre kakšni in kako smo v življenju. Bodiš da sem delavec, težak, rokodelc, bodiš uradnik, profesor, duhovnik, to je zunanje, glavno je kakšen sem, ali sem mož na mestu, pošten, hrepeneč po popolnosti v verskem zmislu. Kdor prav pojmuje svoj poklic, ta ima tudi zadovoljnost srca. Ni sreča samo v

Velikonočna legenda.

V hrepenenju je začula zemlja zvonjenje, prihajajoče iz daljave; budilo je kot klic k vstajenju. Vedno glasnejši so bili srebrno potrkavajoči zvoki, kakor bi se čuli za gorami... zdaj že na hribu... že v naši dolini. Prav med nami so peli potrkavajoči zvonovi glasno pesem vstajenja.

Zadihal je zemlja vonj prvih cvetov, svetloba je segla od vzhoda do zahoda, tako žarka in jasna kakor bi se solnce razlilo nad zemljo, da je utonila sleherna senca za obzorjem.

Na vrt je legla ta svetloba, tako bela; po peščenih stezicah med gredicami se je razlila, obsijala je gosto vejevje in se je odbila od temnih debel, da je zablestela. In zarja, ki je vzrla v tem bisernem lesketu sebe, je dahnila na njo rdečkasti soj. V cvetovih je zadihal vrt, prerojen za vstajenje...

Na polje je legla svetloba, da je zablestelo v mavričnih barvah. Nasejala je svojih žarkov po travnikih, da so rumoni, rdeči prameni pohiteli preko njih, da so zasijale temne brazde na njivah in žejno srkale svetlobo. V zelenju se je kopal polje in čakalo vstajenja...

Na gozd je legla ta svetloba, obsijala ga je vsega mračnega, da so skopnele temne sence pod drevjem in

bogastvu, v časti in brezdelju; to je laži-sreča. Prepričan kristjan jo išče in najde v iskrenem, nesebičnem vršenju svojih dolžnosti in zato ima tudi pravo, da si iztirja pogoje za primerno življenje zase in za svojo družino.

Velika noč je praznik Pravice v Ljubljani. Vsi smo deležni vstajenja Gospodovega, samo da hočemo po pravici in želimo po ljubezni. In to je zahteva večno lepega krščaustva, da živimo za Krista Boga, da živimo v čistosti življenja duše in telesa, v krščanski vzgoji otrok i. e. To nam je poročstvo našega vstajenja.

Velika noč je praznik tudi za nas, je svetla točka v našem življenju, ki nam močno osvetli Tistega, ki je edini resnični, lepi in dobri naš Voditelj — Vstali Zvečlihar.

A. K.

Naša tridesetletnica.

Vsem skupinam JSZ in podružnicam DZ. Če se niste imeli sestankov za praznovanje naše tridesetletnice, storite to takoj. Zberite vse zaupnike in razmislite o udeležbi. Pripravljalni odbor se bo še ta teden obrnil na vas po informacije. Vsekakor skrbite, da ne ostane ta dan doma noben delavec.

Pripravljalni odbor za tridesetletnico ima svojo pisarno na Starem trgu v prostorih JSZ. Obračajte se marljivo na odbor, kjer dobite vse natančnejše podatke. — Za polovično vožnjo se odbor prizadeva z vso skrbjo in upamo, da jo nam bo mogoče dobiti.

Spored praznovanja tridesetletnice je sledeči: Ob osmi uri sv. maša. Pri sv. maši poje pevski zbor »Krekove mladine«. Ob pol deseti uri slavnostno zborovanje. Popoldan ob 2. uri občni zbor Delavske zveze. Nato po želji udeležencev odhod na Krekov grob. Zvečer bo »Krekova mladina« priredila slavnostno predstavo. V ponedeljek jutraj bo žalna sv. maša za umrle člane.

Za prehrano bo pripravljali odbor ukrenil vse potrebno. Tozadevni — reflektanti naj se javijo ali posamič ali po svojih zaupnikih pripravljalnemu odboru.

Štirje važni dogodki.

V najkrajšem času nas čakajo štirje važni dogodki, ki bodo velike važnosti za krščansko socialno delavstvo v Sloveniji. Vsak dogodek posamič bo nekaka preizkušnja o našem delu v preteklosti in bodočnosti. Vsa-kokrat moramo pokazati javnosti, da naše delo v preteklosti ni bilo delo zasplosti in lenobe, ampak delo vztrajnosti in odločne volje. Pokazati moramo, da smo in da hočemo biti, z odločnim nastopom pokažimo našo neustrašeno pot do cilja, katerega smo si začrtali.

Občni zbor JSZ.

se vrši dne 27. aprila. Ta bodi dan temeljitega pregleda stanja naše strokovne organizacije. Popraviti moramo, kar je bilo pogrešenega v organizaciji. Temeljito moramo pretresti položaj in priti do sklepov, ki bodo rodili sad za vse naše gibanje v strokovnem oziru. Posamezne zveze naj posvete vso pozornost temu dnevju. Posljejo naj delegate popolnoma poučene o stanju zveze, tako da bo potem laže debatirati o delu naše centrale.

1. maj

bodi praznik dela. Današnji izprijeni družabni red ne vidi drugega kot golo uživanje. Delo izgublja svojo vred-

nost v moralnem kakor tudi materialnem oziru. Dvignimo se ta dan do slednjega moža in manifestirajmo za čast in vrednost dela. Shodi JSZ, naj bodo sijajne manifestacije naše misli.

Tridesetletnica gibanja kršč. soc. delavstva

se vrši nepreklicno dne 1. junija v Ljubljani. Da ne nastanejo preveliki stroški za naše delavstvo, se je pripravljali odbor omejil samo na enodnevno praznovanje. Vsled tega je pa dolžnost industrijskega in kmečkega delavca ter sploh vsakega, ki živi od dela svojih rok, da ta dan pohiti v Ljubljano. To mora biti praznik, kakor ga krščansko delavno ljudstvo ni imelo. Klic po reviziji v političnem, kakor v domačem družabnem redu, mora biti en glas celokupnega slovenskega delovnega ljudstva. Naši zaupniki, kakor tudi prijatelji morajo razviti močno agitacijo, da ne bo manjkalo nikogar.

Občni zbor Delavske zveze

bo na dan praznovanja tridesetletnice popoldne. Današnje politično stanje kri in mozeg našega naroda. Pri tem pa mi delavci najhujše trpimo. Naloga naša je, da torej tudi v politiki izpregovorimo odločno besedo, povdarimo zahteve Slovenije in posebej zahteve našega stanu.

Tovariši! Čas, ki se bliža, zahteva veliko našega dela. Zberimo vse svoje moči in vso dobro voljo. Po veliki noči pričnimo delo brez počitka. Noben dan naj ne bo zamujen, slehernega posvetimo naši manifestaciji!

Politični pregled.

V inozemstvu.

Na Primorskem

sta izvoljena dr. Besednjak in dr. Wilfan. Ljubljanski liberalci so zagnali silen krik, ker je po prvih poročilih dr. Wilfan propadel. Očitali so goriškimi krščanskimi socialistom narodno izdajstvo. Sedaj ko je dognano, da so se goriščani držali sporazuma, kršili pa so ga tržaški liberalci, seveda nikomur ne pride na misel, da bi krivice popravil. Od ljudi brez vesti, kakršni so liberalci tukaj in tam, tudi ni mogoče kaj takega pričakovati.

Grška — republika!

Grško ljudstvo se je z dvetretjinsko večino izreklo za republiko. S tem glasovanjem upajo, da bo vendar vsaj za nekaj časa v tej državi mir. Kot kandidat za novega predsednika se imenuje Zaims.

Mussolinijev teater.

Po krvavih volitvah je Mussolini dvignil po celi Italiji spektakel in slavil zmago. Vozil se je v avtomobilu iz Milana v Rim in naročen množice so ga slavile kot triumfatorja. Med tem pa so fašisti iz maščevanja zažigali hiše svojih političnih nasprotnikov in uprizarjali po-boje in umore. To je fašistovska kultura.

Pri nas.

Muha enodnevnica.

Tako so imenovali vsi opozicijski listi Pašić-Pribičevićovo vlado. Po vseh parlamentarnih pravilih bi ta vlada psloh ne bila smela zagledati belega dne, ker je bila s prvega početka v manjšini. Z nasiljem in golju-

na obzorju se je nanj prelila svetloba z modrega neba v sinjino. Skrivnost, rahel šepet je šel nad vrhovi, da je poslušnilo uho, a razumele so ga le gozdne globeli in so čakale na vstajenje...

In občutilo je vsako bitje ono skrivnostno pričakovanje pomladi; občutil je slavec v gaju, občutil prvi pomladni metulj pričakovanje prerodenja in vstajajočega življenja. Vsa zemlja je bila polna čvetja, polna zvonjenja...

Le človeško srce ni gledalo one svetlobe, ker je ni občutilo; blodilo je v temi samo, strto... tri velike, črne kaplje so se izlile iz njega na grudo in jo napojile. Iz grude so pognala stebila, poraščena s trnjem. Prvo je imelo odprt cvet kot poželjive ustnice, drugo je imelo na vrhu štrleče liste in je bilo podobno roki, ki se dviga proti nebu in krčevito grabi s prsti, tretje je stalo ponosno vzravnano pokoncu, golo in brez listja, brez cveta. Stebila so se razraščala bolj in bolj bohotno.

Narava je čakala v hrepenenju, da vstane... In z naravo je vstal On, samo On, poln svetlobe... Srce ni ugledalo one svetlobe, ni je občutilo; bilo je pogreznjeno globoko. Naslajalo se je s polhotnostjo, mamon ga je oslepil, poželjenje mesa in napuh življenja sta zakraljevala v njem. Iskalo je sreče v sebi in oboževalo sebe. In ko je blodilo v temi, ko je trpelo, je zahrepenelo po oni svetlobi vstajenja...

Zdramilo se je jutro, polno tihote; na vzhodu je komaj zardela zarja skozi oblake, še vse sive in temne. Mir je zavladal nad večim mestom Rimom, le Tibera je šumela in motila tihoto v obrežnih gajih. Izza oljk in mirt je gledalo zidovje cesarske palače, črno in mrko. Vse je bilo mirno, kakor bi izumrlo življenje za tem zidovjem, kakor bi snival gaj pred palačo. Le včasih se je začul na pesku samotnen korak pretorijanskega vojaka, ki je stražil in zopet se je pogreznilo vse v tišino.

Na stezi med oljkami se je pojavila črna postava, ki se je bližala reki kakor bi se bolj in bolj motala iz mraka. Prvi žarki daljne svetlobe, ki je trepetala vsa ožarjena na vzhodu, so se razlili nanjo, ko je obstala na bregu.

Visok mož se je zavijal v škrlaten plašč, ki je bil z zlatim vezivom obrobljen. Kratki, kodrasti lasje, ob sencih že osiveli, so mu nekoliko padali na visoko čelo. Gladko obrito lice je bilo brez pravega izraza, le kadar je nalahno odprl ustnice, so dobile poteze na njegovem obrazu nekaj surov izraz. Zrl je čez reko na mesto, ki je še počivalo v pokoju, oči so mu krožile od palače do palače, skrivnostni sijaj mu je zagorel v očeh. Njegovo čelo je bilo močno zgrbančeno; imel je mračne misli in polglasno je šepetal skozi zobe:

»O mesto, počivaš še, ko si se naužilo naslad? Ali slutiš, da tvoj gospodar že čuva, že bdi nad teboj? Vem, da me v srcu sovražiš kot tirana, kot oholo kačo. A ce-

fijami si je skušal Pašić dobiti dovoljenje, da razpusti skupščino in razpiše volitve. Pa se mu ni posrečilo. Kar na lepem je moral pretekle soboto zopet demisionirati. Od tedaj pada na vlada udarec za udarцем. Prvi je bil klican na dvor dr. Korošec, za njim Ljuba Davidović in dr. Spažo. Pašić je ostal pozabljen, osamljen.

Največji potom

Pa so doživeli Pribičević-Zerjavovi pajdaši. Ti so šli v vlado v trdni veri, da ima Pašić že volitve v žepu. Za to ceno so zapustili svojo stranko, svoj jugoslovanski program in se udinjali velesrbstvu. Sedaj jih proklinjajo najzvestejši pristaši in trumoma prehajajo v tabor g. Davidovića. Site, ki bi to lahko zabranila ni, ker je »lo-kavi starac« Pribičevića tako grdo potegnili. Vsa javnost pa je vesela, da najrši korupcionisti izgubljajo tla.

Poslanci HRSS

so trdno odločeni, da ostanejo v parlamentu in da podpirajo opozicijski blok in vlado, ki bi jo ta sestavil. Takoj po velikonočnih praznikih se vrnejo v Beograd.

Počitnice

Vsled velikonočnih praznikov je parlamentarno delo zastalo. Vladna kriza traja dalje. Takoj po praznikih pa bo sestavljena nova vlada.

»Avtonomist«

ki se je prelevil v republikanca, da bi s to firmo več glasov dobil, trdi, da so bili nekateri člani krščansko socialne delavske organizacije nejevoljni, ker je »Pravica« napadala »Avtonomista«. Ker nam o tem ni prav nič znanega, prosimo, da nam uredništvo »Avtonomista« pove dotična imena.

Nikola Pašić.

ki te dni tako sramotno žalostno zaključuje najbrže za vedno svoje politično življenje. Začel je ta mož kot socialni demokrat. Takoj, ko pa je prišel do moči, je iz socialnega revolucionarja postal zaščitnik najhujšega mamonizma. To je tista stara pot, ki jo prehodijo skoro vsi socialistični voditelji. Mi imamo take exemplare v obeh Kristanah. Po vojski ni ta možakar prinesel ničesar drugega, kot velesrbski šovinizem in velesrbski državni koncept. Ker ni imel idej, ne volje, da bi se vživel v novo dobo, je bilo takoj gotovo, da ta mož ne bo dolgo več krmari. Zadnja leta ga je držala le še tradicija, nasilje in korupcija.

Iz tovarne Indus v Ljubljani.

Še ne davno smo ožigosali ravnanje gori navedene-ga podjetja z ubogim delavstvom. Upali smo, da bo tisti opomin zadostoval in zato smo bili prenehali z nadaljnimi razkritji. Toda motili smo se. Gospodov, ki vodijo to podjetje se ne prime nobena zahteva, vsega so se že privadili kakor berač mraza. Od tedaj so se razmere v tovarni znatno poslabšale in ker zopet nimamo več drugega sredstva, nam preostaja le še, da v javnosti pribi-

sar Tiberij bo stl to sovraštvo, uklonilo se boš mesto. Glej, v tempelj si bom dal postaviti svoj kip, da bo ljudstvo poznih rodov še poklekalo pred cesarjem Tiberijem; koleno slehernega sužnja trpina se bo upogibalo pred mano kot največjim izmed cesarjem.

O mesto, globoko v tvojem srcu je rana, polna gnilobe... ti pa hitiš uživati, uživaš s polno slastjo in grabiš za zakladi, da ne bi začutilo pekoče rane, da bi pozabilo nanjo. Daljni narodi, sužnji v tvojih rokah, ti kopicijo zaklade, žuljave so že njihove dlani, upognjeni njihovi hrbti od težkih naporov; kdaj bodo vstali izpod jarma, izmozgani so, izmučeni do smrti... ti mesto, pa še kopiciš zaklad za zakladom, stezaš grabežljive roke...»

Zabobnelo je v daljavi kot grom, kot bi se rušili in podirali hribi, kot bi se v velikanskem plazu podile odtrgane skale. Od vzhoda pa se je razlila hipoma čez nebo rožnata zarja, svetloba je presekal sive oblake, nebo je bilo bolj modro blesteče ko takrat, ko žari na njem solnce.

Cesar se je vzravnal začuden nad prikaznijo, zapretetal je, da so mu klecala kolena, prevzela ga je groza. Zazdelo se mu je kakor bi stopile iz gaja temne sence in ga obstopile; razločil jih je dobro, v njih je videl same znane obraze... bile so žrtve njegove oholosti.

Svetloba pa je segla v širokem pasu od vzhoda do zahoda in se dotaknila nasprotnega obzorja. Iz sredine

jemo krutosti in krivice teh kapitalistov. Za danes naj omenimo razmere v čevljarskem oddelku, ki ga vodi znanj gospod doktor, ki je okinčan z najrazličnejšimi »katoliškimi« naslovi. Ta mož je ustvaril v svojem oddelku režim klečeplastva, hinavščine, lizunstva, podrepištva in štrebarstva najogabnejše vrste, ki si jo je mo-goče predstavljati. Da bi namreč delavstvo lažje zatiral in izžemal, si je vzgajil vrsto ljudi, ki so se mu zdeli primerni za ta posel. Ti so preko kvalifikacije, zmožnosti in pridnosti postali njegovi predelavci in mojstri.

Gospod vodja skrbi, da si delavstvo prav v nobenem pogledu ne more pomagati. Če je prošnja še tako upravičena, če je pritožba še tako podprta, vedno slišiš isti odgovor: »Če vam ni prav, pojdite drugam; pred vrati bom našel druge, ki bodo delali še ceneje.« Neka delavka je imela zadnje dni za svoje delo, ko je nosila čevlje iz prvega nadstropja v skladišče celih 40 kron na dan. Ta zgleđ naj zadostuje.

Razumljivo pa je, da je g. vodja večkrat slabe volje. Na celem čevljarskem oddelku namreč ni človeka, ki bi bil strokovnjak v tej stroki. Mojstri in predelavci so, kakor smo že omenili, postali razni priliznjenci, ki vzdržujejo svoj vpliv samo s tem, da tekmujejo med seboj kdo bo huje delavce zatiral in jih preganjal. Na ta račun so se klečeplazci povzpeli iz navadnih fušarjev do mojstrov. Tip takega možaka je neki g. Kredar. Nismo mu nevoščljivi, vendar ga obsojamo, ker je kot popoln nestrokovnjak v škodo podjetju in v še večjo škodo in trpljenje delavstvu. Delavstvo pri strojih bi marsikaj vedelo povedati. Če se stroj pokvari kakorkoli, mora po nalogo tega »mojstra« delavec plačati vso škodo. Nihče ne vpraša ali je poškodba nastala po obrabi ali je morda vzrok kje drugje, delavec jo mora poravnati, pa naj bo še tako nedolžen. Ostre kazni morajo trpeti delavci, če stroja niso po mnenju gospoda »mojstra« dovolj osnažili. Nihče pa ne vpraša ali je bilo sploh mogoče storiti več ali je bilo dovolj časa na razpolago itd. Tudi če delavec ne izkazuje gospodu mojstru dovolj časti, išče slednji prilike, da se kruto maščuje. Naj bo dovolj. Mislimo, da je zgleđ dovolj kričeč in da dovolj krepko podpre našo uvodno trditve. V interesu podjetja pa bi bilo, da se razmere na našem oddelku razčistijo. Če že nihče pri podjetju nima več iskric ljubezni do bližnjega, naj lastna korist to narekuje. Prizadeti.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

želijo vsem tovarišem, znancem in čitateljem »Pravice«:

Podnarednik: Henrik Cirkelbach, Ljubljana. Redovi: Maks Avšič, D. M. v Polju; Franc Lovše, D. M. v Polju; Ivan Rici, D. M. v Polju; Matevž Klauđer, Št. Jakob ob Savi; Franc Grojzdek, Št. Jakob ob Savi; Jakob Oblak, Škofja loka; Martin Lenarčič, Ig; Anton Štrumbelj, Ig; Franc Šarc, Homec; Anton Prepeluh, Dobrunje; Ivan Bradač, Pod hosta; Lovro Čop, Pod hom; Jakob Vidic, Grabeč; August Koren, Gorje; Valentin Pretner, Pušica; Anton Jauh, Bled; Rudolf Belcijan, Klopčec Dolško; Jakob Agnič, Črnomelj; Janez Želka, Črnomelj; Ivan Skalar, Medno; Anton Pustovrh, Polhov Gradec; Josip Kerže, Kočevje. Vojaki, rekruti pri 2 četi I. bat. 19. p. p. Kragujevac, Srbija. Bog z vami!

Goričane-Medvode.

Že zadnjič smo se pritoževali nad krutim režimom, ki so ga pri nas vpeljali neki novi gospodiči. Ponovno je bila uveljavljena določba, da delavci, ki delajo na lesnem prostoru v Medvodah akordno delo, dobe v slučaju, da z akordom ne morejo doseči polne plače, doplačilo, da imajo redno polno plačo. Neki gospod, ki je zadnji čas prilezel k nam iz Vevč, noče o tem nič slišati in pri zadnji mezdi so bili delavci v Medvodah prikrajšani za 200 kron na 14 dni. Istotako se šikana za šikano vrsti v papirnici Goričane. Gospod iz Vevč je napovedal 12-urni delavnik. Zelo napoti mu je tudi organizacija. Povemo pa mu, da je organizacija zadeva našega delavstva, ki tega gospoda prav nič ne briga. Ustanovili smo si jo, da ščiti naše koristi in žal mora večkrat ščititi tudi korist podjetja, ko ga upropaščajo ljudje kakršen je ta gospodek. Bili pa smo tu in delali v podjetju poprej, kot kaka privandrana nemška zgaga. Tudi neki domačin nedavno pečen in potrjen za gospoda je

se je počez razlil velik pas svetlobe na obe strani in križ je blestel za trenutek čez celo nebo; na obzorju pa so oblaki rdeli v zarji... kakor bi se razprostrlo široko bandero s svetlim križem čez in čez.

Globoko spodaj je še spalo večno mesto.

Blagoslov Vstalega se je razlil nad njim... iz peterih poveljanih ran, ki so klicale: **O blagoslovljeni vsi, ki trpite; iz trpljenja se vam bo rodilo vstajenje...**

Cesar si ni upal zreti v to svetlobo na nebu, omamljen se je ozrl na nebo šele potem, ko so oblaki že davno zabrisali prikazen. V njem je vstala neka bridka slutnja, na njegovem čelu se je začrtala med oči globoka guba. Skušal je zamoriti to britko misel, malomarno je zamahnil z roko.

Tedaj je začul korake ne daleč od sebe, stopil je v ono smer. Iz sivkastega somraka med oljkami se je pokazal pretorijaneč.

»Kdo?«

»Dominus et deus.« — »Gospod in bog... odsedaj naprej sem to jaz in to moj naslov.«

Pretorijaneč je spoštljivo pozdravil in se nekaj korakov umaknil. Zrl je trenutek za odhajajočim cesarjem.

Tudi on je videl svetlo prikazen na nebu, njegove misli so pohitele daleč tja v Jeruzalem, kjer je pred letom služil kot navaden vojak, spomnil se je Onega, ki je prerokoval vstajenje.

In veroval je, da je danes prišel ta dan...

začel posnemati tujčevo postopanje. Svoje rozičke kaže delavstvu na ta način, da se nedeljsko delo po njegovi odredbi začenja na lesnem prostoru v gotovem oddelku že ob 6. uri zjutraj. Dosedaj se je delalo ob nedeljah in praznikih od 8. ure zjutraj do 4. ure popoldne. Na ta način je bilo omogočeno delavstvu biti ob zapovedanih praznikih pri sv. maši. Naš novi gospodek to zabranjuje s posmehalnim izgovorom: »Saj vam v cerkvi itak nič ne dajo.« Dela se sedaj od 6. ure zjutraj do 2. ure popoldne. Zakaj to? Zato, da mladi gospodje grede popoldne lahko na sprehod, ki je menda več vreden kot pa izpolnjevanje verskih dolžnosti. Delavstvo, zlasti krščansko socialno delavstvo, pa si ne bo dalo kar tako žaliti svojega verskega prepričanja in ga bo branilo z vso odločnostjo napram vsakomur. To pravico nam garantira naravna in državna postava. Svarimo pa gospode, naj ne tirajo delavstva do skrajnosti.

Strokovna zveza.

Iz pisarne JSZ. Praznovanje 1. maja naj vse skupine priklase z natančnim sporedom najkasneje do 25. t. m. da se pravočasno izpelje grupacija govornikov, ki jih bo letos dovolj na razpolago. Sodelovanje so obljubili odlični gospodje. Povsod pa bodo morali tovariši, 1. nabirati naročnike za »Pravico«, 2. razpečavati brošuro »Za krščanski socializem«, 3. nabirati za tiskovni sklad. — Načrt in navodila slede.

Praznovanje 30-letnice obstoja krščanskih organizacij se bo vršilo dne 1. junija 1924 na slovesen način s sledečim sporedom: 1. V soboto dne 31. maja zvečer pozdravni večer v veliki dvorani hotela »Union«. 2. V nedeljo, dne 1. junija ob osmih zjutraj sv. maša pri sv. Jožefu, po maši po mestu z godbo. 3. Ob 10. uri slavnostno zborovanje v veliki dvorani hotela »Union«. 4. Ob treh popoldne občni zbor Delavske zveze za Slovenijo v Rokodelskem domu. 5. Ob osmih zvečer v Ljudskem domu prireditve »Krekove mladine«. — Natančen spored in navodila bo po praznikih izdal poseben akcijski odbor.

Javni nameščenci.

Strokovna zveza javnih nameščencev je imela svoji redni I. občni zbor dne 25. marca tl. Poročilo načelstva, tajnika, blagajnika, nadzorstva in strokovnega odbora so bila odobrena brez ugovora. V odbor so bili izvoljeni dosednji odborniki z nekaterimi spremembami. Sklenilo se je, da se rok za sprejem novih članov, ki so preko-račili 50. leto podaljša do 30. junija tl. Članarina ostane kakor je bila dosedaj namreč: strokovna članarina mesečno Din. 2.50. Kot pristopnino je plačati enkratna mesečna članarina. Prispevkj v podporni fond znašajo mesečno: za člana Din. 4, za ženo Din. 3, za otroke nad 10 let po Din. 5, za mater člana ali žene Din. 3. Pristopnina v ta fond znaša enkratni mesečni prispevek. Čakalna doba je 6 mesecev od dneva pristopa k podpornemu fondu. Po 6. mesecu ima vsak obolel član pravico do podpore. Prispevek v posmrtni fond znaša za vsakega člana ali članico ob pristopu in vsakemu slučaju smrti člana ali članice po Din. 5.

Ugodnosti članov so na vpogled v društveni pisarni v Ljubljani, Stari trg 2/1. vsaki dan od 17. do 19. ure. Odbor.

Tovarniški delavci.

Pečovnik-Celje. Dne 27. marca t. l. se je vršil shod v Pečovniku za delavstvo kamenoloma. Govoril je strtajnik Gajšek o del. strok. organizaciji in tolmačil navzočim naš program. Zborovalci, naši novi člani, so poročilo odobrvali in sklenili začeti z delom, da se vse delavstvo kamenoloma organizira v »Strok. zvezi tov. delavstva«, katera naj bo v bodoče naša edina zastopnica in boriteljica za naše koristi in pravice, ker vse delavstvo je tukaj zapustilo socialpatrijote, ki so krivi današnje delavske razcepljenosti in s tem brezpravnosti. Na shodu so se storili važni sklepi. Na zborovanje je prihitel tudi tajnik soc. dem. Bernotove frakcije, kateri jo je pa, ko je videl, da mu je tukaj odklenkalo, hitro odkuril. — Tajništvo JSZ. v Celju, je vložilo na podjetje važno spomenico. Več prihodnjic.

Polzela. Delavstvo tukaj polagoma zopet uvideva, da brez organizacije ne bo šlo več dolgo v tukajšnjih tovarnah. Priprave za Strokovno zvezo so v teku in se vrši v kratkem shod.

Štore. Rdeča zvezda tudi tukaj zahaja. Med poštenim delavstvom je novo gibanje, katerega rezultati se pokažejo že v bližnji bodočnosti. Strokovna zveza se zaveda važne naloge, da združi raztreseno in po soc. demokratih razkosano delavstvo, v močno enotno falango na novem zdravem temelju. V boj za delavske pravice tudi v Štorah!

Cestarji.

Društvo drž. cestarjev SHS za Slovenijo v Celju je sklicalo v nedeljo 6. t. m. v Murski Soboti shod. Na shod so prišli prav vsi, t. j. 32 drž. cestarjev Prekmurja. Govoril je predsednik društva iz Celja. Zborovalci so z vnemo posegli v debato. Ves čas shoda je vladalo jako lepo razpoloženje. Sprejete so bile važne zahteve in storjeni sklepi, ki jih izvrši tajništvo v Celju. Prekmurske tovariše moramo smatrati za najbolj zavedne, saj so do zadnjega vsi organizirani. V skupini vlada tudi lep red za kar gre zahvala vodstvu. Več članov je naročilo »Pravico«. — Dne 11. maja t. l. se vrši občni zbor skupine za Gorenjsko. Priredili tov. tajnik Gajšek iz Celja. O višini podporo ki jo zbira društvo med člani za dve vdovi, bom poročali prihodnjic. Ker je še več važnih zadev, izide v kratkem strokovna okrožnica. Tajništvo.

Društvo diplomiranih babic v Sloveniji

Ali smo res tako hude? Nekateri pravijo, da smo zelo bojevit in hude. Tako pravijo tisti, ki nam na en ali drugi način kratijo ali pomagajo drugim kratiti naše pravice. Ti imajo prav, če menijo, da smo hude in povemo jim na glas, da ne odnehamo prej, kakor da nam vsakdo da, kar nam gre po pravici. Vsakdo, tudi okrožne bolniške blagajne in oblasti. Znamo pa tudi prav priznati, za vse, ki so nam pravični; posebno onim, ki nam pomagajo, homo znale svojo hvaležnost pokazati. Je pač tako bilo in bo na svetu, da roka roko umije.

Prva in najvažnejša naloga našega društva je boj zoper mazaške in tiste, ki jim potuho dajejo. To ni le naše kruhoborstvo, ampak tudi velik interes ljudskega zdravja. Pisma, ki jih dobiva društvo od članic iz raznih krajev so dokaz, kako upravičen in potreben je ta boj, ker vsako leto umrje nekaj mater in otrok po krivdi neodgovornih in neizšolanih mazašk, ki morda v normalnih razmerah za silo brez škode opravijo svoj posel, v težjih slučajih pa si ne znajo pomagati, nimajo priprave in navadno prepozno kličejo izkušeno babico ali zdravni-ka, ter so tako krive nesreče in škode.

Tobačni delavci.

Redni občni zbor Strokovne zveze tobačnega delavstva, skupina Ljubljana, se vrši v četrtek, dne 24. t. m. ob pol 6. uri zvečer v prostorih I. delavskega konsumnega društva, Kongresni trg 2, s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in nadzorstva. 2. Volitev načelstva in nadzorstva. 3. Volitev delegatov za občni zbor zveze. 4. Slučajnosti. — Ako bi bil občni zbor nesklepčen, se vrši čez pol ure nov občni zbor, ki sklepa ob vsakem številu prisotnih članov. Skupinsko načelstvo.

Redni občni zbor Strokovne zveze tobačnega delavstva se vrši v petek, dne 25. t. m. ob pol 6. uri zvečer v prostorih JSZ., Stari trg 2/I., s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in nadzorstva. 2. Volitev načelstva, nadzorstva in strokovnega odbora. 3. Volitev delegatov za občni zbor JSZ. 4. Slučajnosti.

Delavska zveza.

Okrajna Delavska Zveza Vič.

V proslavo 1. maja priredi ODZ Vič: 1. v sredo dne 30. aprila ob 8. uri zvečer v društvenem lokalu na Glincah, delavsko predstavo. 2. V četrtek dne 1. maja: ob 5. uri budnica, ob pol 7. uri odhod na Rožnik, ob pol 8. uri sv. maša in cerkveni govor. Po maši zborovanje pri cerkvi na Rožniku. — Sodeluje godba Kat. Slov. Prosvetnega društva Vič. Izleta se udeležijo tudi ljubljansko krščansko misleče delavstvo.

Velenje.

Tukaj je bil v nedeljo 6. t. m. shod. Poročal je tajnik Gajšek iz Celja. Po shodu smo imeli razgovor o strokovni zvezi rudarjev v Velenju. Želeti bi bilo več zanimanja med članstvom in več zavednosti o dolžnostih odbornikov in zaupnikov.

Zahvala.

Tajništvo strokovne zveze rudarjev v Zabukovici mi je izposlovalo draginske doklade k penziji. Zato se imenovani skupini, zlasti pa tovarišu tajniku Uranjeku toplo zahvaljujem. — Kolar Franc, Vel. Pirešica.

Delavska Zveza v Zabukovici

sklicuje vse člane DZ. na sestanek, dne 21. aprila, t. j. na velikonočni ponedeljek ob 9. uri dopoldne pri tov. Poteku Andreju v Grižah. Ker je zadeva zelo važna, je točna udeležba vseh članov dolžnost! Odbor.

Zabukovica-Griže.

Odgovor na napad v »Ljudskem Glasu« št. 28. 9. aprila 1924. Res je, da sem v seji predstojništva stavil predlog, naj se g. računovodja ne napada več. Čudno se mi namreč zdi, da socialpatrijotje tako napadate g. Kobala, dokazati mu pa nič ne morete. Meni je prav vseeno ali je v Velenju računovodja Peter ali Pavel. Toda

P. M. Dostojevskij :

(Dalje.)

Mlada žena.

»Mine pet dni. Tedaj se proti večeru vrne oče domov, mračen in zlovoljen, ker ga je bolelost med potom še bolj potrla. Videla sem, da ima eno roko obvezano — s tem je izdal, da ga je na potu srečal sovražnik. In njegov sovražnik ga je ranil. Tudi jaz sem vedela, kdo je njegov sovražnik: vedela sem vse! — Z materjo ni govoril niti ene besede, po meni ni vprašal, sklical je skupaj vse ljudi in ukazal, naj ustavijo tovarno in naj varujejo hišo pred vsakim tujim človekom. Tedaj je moje srce zaslutilo, da nekaj v naši hiši ni v redu. Tako smo bdeli vso noč. Noč je minevala počasi, zunaj je zopet besnel vihar in moja duša je pretresalo razburjenje. Odprla sem okno — obraz mi je gorel, oči jokale in srce ni moglo najti pokoja. Gorela sem kakor v ognju. Tako sem hotela oditi iz te sobe, ki me je morila, daleč proč, do konca sveta, kjer nastajajo strele in nevihte, kjer se rodi vihar. Dekliške moje grudi so se tresle in drhtele — naenkrat, bilo je že pozno, se prebudim kakor iz lahke dremavice, ali pa se je samo megla spuščala na mojo dušo in me zmedla. Naenkrat začujem, kako nekdo trka na okno: »Odprli!« — in vidim kako nekdo pleza po vrvi. Slutila sem takoj, kdo je nočni gost, odprla sem okno in ga pustila v svojo samotno sobo. To je bil on. Ni vzel kape z glave, sedel je na skrinjo in dihaval je, kakor da ga preganja množica ljudi. Jaz sem vstala in

čemu kradete človeku dobro ime z grdimi napadi. Če je kaj zakrivil, tožite ga ali popravite napake. Če je res kaj hudega storil, ga kar odpravite in postavite na njegovo mesto radi mene najbolj rdečega socialpatrijota. G. Pevcu pa svetujem naj ne hodi loviti podpisov v Zabukovico z neiskrenimi nameni. Vsem socialnim demokratom pa tole povem: Vedno govorite o združenju proletarcev. Toda dokler bodete krivično napadali uboge delavce po vašem časopisju, je z vami pač vsako sodelovanje nemogoče. — Uranjek Jakob, delavski zaupnik v Zabukovici.

Žene in dekleta.

Kramljanje o vzgoji.

Kjer manjka samovlade, tam pride do prenegljenosti in nepremišljenosti. Prepričan in kazni nastopi tam prej, preden se kdo prepriča, če je stvar res potrebna graje in kazni, celo prej, preden se prepriča, kdo je kriv. Zato grajajo vsako nepazljivost in nerodnost kot težek prestopek. Pomota ali nepremišljeno dejanje v otroški živahnosti izzove hitro nepotrpežljivost in jezo, hude besede in kazni, ki niso v nikakem razmerju s storjenim dejanjem. Otrok ves ljubi dan ne sliši drugega kot ukaze, prepovedi, grajo, ukore, prerakanje ali celo sramotnje. Kdo in kdaj pa mu dá blagodejnega vpliva nasprotnih činjenic? Kaj čudo, če izgubi zaupanje do vzgojiteljev, zlasti do matere, če je taka in ob kateri živi otrok vsa ona leta, ki so za njegovo vzgojo posebno važna? Ali se bomo čudili, če postane boječ, zahrbtn, hudoben? Če se ji odtujaše in komaj še sliši, kaj mu ukazuje? Saj vse to stopi v otrokovo čuvstvo in napravi iz otroka, z izrazito močno voljo, trmastega uporneža. Potem ga vsi vidijo le kot takega, ne pomislijo pa, da ga je napačna vzgoja naredila takega.

Ukazi in opomini naj bodo kratki! Vsako govorenje in razlaganje ukazov je nepotrebno: čim več govorenja pri tem, tem manj učinka. To bi napravilo otroka negotovega in ravnodušnega, lahko pa izzove celo ugovore in upornost. In še nekaj! Kakšen vpliv pa naj ima mati in kakšno zaupanje naj ima otrok vanjo, če se za vsako malenkost razburi in jezi, ali če pri malenkostnih družinskih neprilikah skoro obupuje? Kako naj uspešno vpliva na otrokove nerednosti in jih izpodbija, če mu pa s svojim ravnanjem daje zgled zanje, če se sama ne zna premagati, če po svojih muhah ukazuje in prepoveduje, če pri dobri volji vse dovoli, pri slabi volji vse prepove in se razburja tako, da pozabi na svoj ugled?

Važen vzrok mnogih neuspehov pri vzgoji je tudi neodločna in slabotna volja, ki je pri materi pogostejša kakor pri očetu. Če pomanjkljiva samovlada vodi k nepravičnosti in trdoti, izvirajo iz slabotne volje ravno nasprotno hibe: neodločnost, nestalnost, mehkužnost itd.

Kar je bilo ukazano, na tem je treba vztrajati z neupogljivo voljo. Mati se ne sme dati preokreniti ne s prošnjami in z laskanjem, pa tudi ne s trmoglavostjo in upornostjo. Tu popustljivost ni na mestu. Zato pa mora biti skrajno vestna in pazljiva pri ukazih in prepovedih; zlasti pa mora paziti, da ne daje nepremišljenih ukazov, da jih ni treba preklicati. Otrok ni izključno le njena last, nego je tudi že začetek lastne osebnosti, ki se razvija v smeri k osebni prostosti. Le kar je potrebnega in upravičenega sme zahtevati od njega. Nikoli naj ne zahteva preveč in naj bo potrpežljiva, če otrok takoj ne razume. Nikoli ne sme ukazovati v neprijaznem ali jeznem tonu, vselej pa kratko, jasno in prijazno.

Mnoge matere žugajo venomer, druge obetajo vse mogoče in nemogoče, da bi pripravile otroka k pokorščini; nekatera se poniža celo do prošnje. Važno in edino pravilno pa je, da zna otrok ubogati na besedo in k temu ga vadi takoj od začetka! Ne boj se odreči mu, kar želi, ne boj se ga kaznovati, če je treba! Ako to storiš pravočasno, si otroka pridobila za vedno in ne bo ga treba kaznovati nikoli več. Na ta način mu privzgojiš tako potrebne odporne sile za življenje. Mati naj se navadi tudi pri nepričakovanih prilikah ostati mirna. Njena uvidevnost, razsodnost in neupogljivost pridobe otrokovo zaupanje, ki je prvi pogoj za materino avtoriteto.

vedela sem, da sem blede. »Ali je oče doma?« vpraša on. »Da.« »In mati?« »Tudi mati.« sem rekla. »Potem bodi mirna za trenutek. Ali ne slišiš ničesar?« »Slišim.« — »Kaj?« »Da nekdo žvižga pod oknom!« »Glej, lepa deklica, ali hočeš, da me pogubiš? Ali hočeš poklicati svojega očeta in me upropastiti? Izročam se tvoji dekliški volji: kar ti hočeš, to naj se zgodi! Tu imam vrvi, zveži me, če ti veleva srce, da brani svojo dekliško čast.« — Jaz sem molčala. »No, govori, lepa moja deklica.« »Kaj hočeš?« sem vprašala. »Kaj hočem? Svoji stari ljubezni dati slovo in izročiti srce novi, mladi ljubezni, tebi, lepo moje dekcle.« Jaz sem se nasmejala. Ne vem niti sama, kako mi je njegova surova beseda mogla ganiti srce. »Tako, sedaj pa mi dovoli, lepa deklica, da grem zopet doli in da izprašam svoje srce in da izročim materi in očetu svoj pozdrav.« reče in vstane. Jaz sem tako drhtela, da so mi zobje sklepetali. Čutila sem, kakor da mi je srce kot razbeljeno železo v prsih. Tudi jaz sem vstala in mu odprla vrata. Toda ko je stopal čez prag, sem zbrala vso silo in vskliknila: »Tukaj so tvoji biseri in ne drzni se več prinesiti mi kak dar!« In vrgla sem predenj rdečo škatljo z biseri.

Jekaterina preneha, da si malo oddahne. Izpremenila je večkrat kakor že prej med govorenjem barvo: modre oči so ji potemnele in se čudovito bliskale. Pa je zopet prebledela in glas se ji je tresel kakor v pritajeni žalosti.

»Ostala sem sama,« nadaljuje ona »in bilo mi je kakor da me je vrag obsedel. Naenkrat začujem, kako

Dopisi.

Iz Koroške Bele

nam pišejo: Po novem letu je umrl v naši vasi cerkovnik, kateri je opravljal obenem službo občinskega sluga in pismonoše z borno mesečno plačo. Do današnjega dneva ni imela občina Kor. Bela ne pismonoše ne obč. sluga. Pred kratkim pa je bila služba razpisana. Bilo je priglašenih več potrebnih prosilcev, ki so za to službo prosili, med temi 2 brezposelna in 1 »Amerikanec«, z lepim posestvom in hišo, toda podeljena je služba ne glede na potrebo prosilcev, bogatemu »Amerikancu«.

Pred glasovanjem o tej zadevi je bilo obljubljeno, da bo podeljena služba najpotrebnejšemu. »Amerikancu« bi pač ne bilo treba odjedati kruha potrebnim prosilcem. Neki social. obč. odbornik se je celo izrazil, da so socialisti namenoma tako glasovali, samo da ne dobijo službe kak »klerikalec«.

Pri prihodnjih občinskih volitvah naj volilci malo prevdarijo, koga bodo volili. Takih ljudi, ki nimajo srca in ne socialnega čuta in ljubezni do bližnjega, pač ne bomo volili več.

Huda jama pri Laškem.

Kakor žaba v mlaki se napihuje listič »Domovina«, ostudni potomec nekdanjega »Štajerca«. V 13. številki kvaka, kako bo cela Huda jama zlezla pod Golobov orjanski klobuk. Rudarji pa vemo iz krvave izkušnje, da se nam liberalci dobrikajo le ob volitvah, drugače pa nas zaničujejo in so sovražniki vsakega delavskega pokreta. Proslule obznanje proti delavcem še sedaj niso odpravili. Če nam blazno lažnjivi dopisnik iz Laškega stokrat reče, da so klerikalci krivi davkov, kuluka in ponesrečene stavke, se mu najmlajši vozač v jami pomilovalno smeje, ker predobro ve, da sta demokrat in resnica skregana, kakor pes in mačka. Demokrati orjunci hočejo pometati v krištofski občini, pa še metle ne znajo sami narediti. Laški advokat mora za nje misliti, govoriti in po listih lagati. Nas pa Bog očuvaj demokratske resnice in pravice, poštenja in pameti!

Sv. Jedert nad Laškem.

Kulukarski list »Domovina« želi vsakdanjo pošto k Sv. Jederti. A dostavljalca naj bi plačevala občina. Dopisnik, ki strelja iz Laškega, ima gotovo skisane možgane. Po celem kulturnem, ali kakor pravijo orjunci, naprednem svetu dostavlja pošto uradni sel, ki ga plačuje poštna uprava z denarjem davkoplačevalcev, le krištofska občina bi naj sama vzdrževala kakih pet poštnih selov. Ne boš, Franjo, četuji zadnji čas nekaj podobnega kuhajo v Beogradu, da občinam naprtijo nove davke. Tudi turški balkanizem, v katerega si tako zateleban, ima svoje meje.

Zagorje ob Savi.

Bliža se prvi majnik Praznik Marijin, praznik delavstva. Dan boja, osvobojenja, zmage. Vsak po svoje ga bomo praznovali. »Neodvisni« bodo s sprevedom pokazali svoje številke in s kričanjem, ki bo veljalo za manifestacijo, moč organizacije. Krejpo se bo vpilo »del z Rimom« in — jugoslovanski kapitalizem bo zadužen, proletarijat sit. Nato pa shod, demagoškega govornika in stvar bo v redu. Čobal patrijoti hočejo tudi pokazati, da so še v dolini. Tudi ti bodo napravili obhod. Par dvostopov jih bo in dobro. Tam se pa ne bo kričalo, ker se ne izplača in lepo ni. Par vzklikov bo morda slišati na račun »nezavednih«, ki cepijo maso in niso pravi razredno zavedni. Drugače bo vse dostojno. Res se je včasih tudi tulilo, pa pozabimo to. Takrat je pihal drug veter, danes pa suče sapa. Vrste patrijotov so se zredčile in ostanki so se nagnili tja, kjer ni solz ne lakote, — h kapitalizmu. Razumemo vašo možatost! Res se na pravem mestu praskate! Živela evolucija! Živel razredni boj! Mi, krščanski rudarji, ki pa nismo razredno zavedni, ker ne vemo zakaj je to dobro in komu koristi, bomo tudi praznovali prvi maj. Mirno, dostojno! Zjutraj sv. maša, kar se za »klerikalce« spodobi, potem zborovanje, kjer bomo jasno in odločno povedali, kaj smo in kaj hočemo, popoldan pa neprisiljena prosta zabava. Živel krščanski socializem! Živeli njegovi bojevnikii!

ljudje kličejo in kričijo, slišim, kako ljudje drve čez dvorišče, slišim krik: »Fori, tovarna gori!« Nisem se premaknila, samo slišala sem, da ljudje hite iz hiše, ostala sem sama z materjo, vedela sem, da se bori s smrtjo in da je že tri dni ležala v agoniji, in jaz, njena prokleta hči, sem to vedela!... Naenkrat odjekne pod mojo sobo krik, en sam slab krik, kakor da vpije otrok, ki se v spanju prestraši — potem pa je bilo zopet vse tiho. Ugasnem luč, v temi me stresse mraz, zakrijem si obraz z rokami in bala sem se ozreti se. Nato začujem naenkrat hrup, ki je postajal vedno večji — od tovarne sem so prihiteli ljudje. Nagnila sem se skozi okno in videla: nesli so očeta, mrtvega, in slišala sem govoriti: Padel je, s stopnic je padel. Ravno v vrelki kotel. Sami vrag ga je treščih doli! Padla sem na posteljo — mi sem se ganila, toda čakala sem, ne da bi sama vedela, kaj in koga čakam. Ta trenutek je bil strašen. Ne vem, kako dolgo sem bila tako. Spominjam se samo, da se je nazadnje vse okoli mene začelo vrzeti. V glavi sem začutila silen pritisk in dim me je pekel v oči. Vesela sem bila, da se bliža smrt. Tedaj pa se nekdo naglo dotakne mojih ramen in me dvigne. Odprla sem oči in gledala kolikor sem mogla: to je bil on — njegova obleka je bila vsa osmojena in vroča, žlela je še in smrdela po dimu.

»Prišel sem, da te odnesem, lepa deklica,« reče on.

(Dalje prihodnjic.)

Zabukovca.

V torek dne 1. IV. smo spremljali k zadnjemu počitku našega pokojnega tovariša Šprager Alojzij. Pokojni je bil zvest naš pristaš, redni član Strok. Zv. rud. in Del. zveze. Pošten, mirni in zvesti delavec je po dogotrajni in mučni bolezni dne 30. III. mirno v Gospodu zaspal. Previden s sv. zakramenti. Zapušča ženo s petimi nepreiskrbljenimi otročiči. R. I. P.

V ponedeljek dne 31. II. je pa se napotil rudar Anton Fazarinc k zdravniku v Žalec, pa je na potu grede od silnega kašlja takoj na mestu mrtev obležal. Bil je član Del. zveze. Naj v miru počiva.

Prevalje.

Na sredpostno nedeljo se je pri naš vršila izredna slovesnost, na katero je prihitelo na tisoče občinstva iz cele doline. Blagoslovljena sta bila dva nova bronasta zvonova. Priprava na ta dan, s katerim se je nekoliko izbrisala sled grozodejstev zadnje vojne, je bila lepa. Fantje so postavili šest mogočnih in visokih mlajev, dekleta pa so jako okusno ovenčala cerkev. Strelji topičev so odnevali, ko je preč. g. stolni kanonik Arzenšek izvršil cerkveni obred. Med sviranjem godbe in ob častni straži domače požarne brambe in Orlov, so se zvonovi dvigali v zvonikove line. Glasovi zvonov so c in g; zvok je harmonično-melodičen. Vtila jih je livarna Bühl v Mariboru. Zahvala gre vsem dobrim faranom, posebno pa botrom. Majhnemu zvonu sta kumovala gospa in gospod Marija in Matej Pavše posestnika v Kotu, kateroga sta sama kupila, drugemu pa gosta in gospod Jožefa in Franc Lahovnik lesotročec ter gospa in gospod Marija in Jernej Merkač kmet na Breznici. Nova zvonova, ki prepevata čast Bogu naj prosita tudi blagoslova vsem onim, ki so jih darovali, naj opominjajo in budijo vse farane k dobrim delom, da bomo tako dosegli tudi veliki bronasti zvon, ki nam še manjka.

Hrastnik.

V soboto dne 5. aprila t. l. je umrl v cvetu mladosti rudar Guček Jožef. Podlegel je zavratni jetiki, tej kruti morilki delavstva. Naj v miru počiva! Prizadetim starišem naše sožalje!

Vsakemu posestniku sadnega vrta priporočamo knjigo:

Praktični sadjar.

Zbirka najvažnejših sadjarskih naukov za praktične sadjarje. Pojasnjena s 24 barvnimi prilogami in 92 slikami v tekstu. Priredil M. Humek, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vezani knjigi znaša Din. 120.—. Knjiga je namenjena vsem sadjarjem, ki stremijo po napredku in ki iščejo praktičnih navodil in najvažnejših sadjarskih vprašanj. Velikega pomena pa je tudi za naše gospodarske smernice in važna za ono gospodarsko panogo, ki je pri nas večkrat zelo zanemarjena. Namenjena pa ni samo sadjarjem, ampak jo toplo priporočamo vsakemu delavcu in obrtniku, ki bo iz nje zajemal vsa potrebna navodila za uspešno in plodono sadjarstvo. Knjiga se naroči v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Prosveta.**Koroška Bela.**

Tukajšnje Katol. prosvetno društvo je imelo v nedeljo dne 6. 4. svoj društveni praznik, namesto na praznik sv. Jožefa, ker je večina društvnikov zaposlena v tovarni. Sv. mašo, kakor tudi lepo, in društvenemu prazniku primerno zamišljen cerkveni govor na zbrane društvnike »Orle«, »Orlice« itd. je imel preč. gosp. Pivk, kaplan z Jesenic. Zelo lepo in ganljivo je bilo videti, ko so vsi »Orli« in »Orlice« brez izjeme pristopili med sv. mašo k mizi Gospodovi. Trditi smemo, da se naše katoliške organizacije, ena kakor druga dvigajo, da društveno življenje narašča. Po sv. maši je imel domači gosp. župnik na zbrane člane društva, Orle, Orlice in oboji naraščaj kratek nagovor, ter jih bodril k solncu, svetlobi, vztrajnosti, odkritosrčnosti in bratski ljubezni.

Zvečer ob pol 8. uri je priredil »Dramatični odsek« igro »Sinovo maščevanje, ali spoštuj očeta«, v prenašajo polni dvorani. Igra je zelo poučna in smo jo na cvetno nedeljo ponovili. Pred igro so nastopili naši vrli fantje Orli, Orličiči, Orlice in Orličice z nekaterimi prostimi vajami. Bilo je prav dobro!

Odbor Krekove mladine v Celju.

je na zadnji seji izključil eno članico za vedno iz društva »Krekova mladina v Celju«. Dramatični odsek pripravlja novo predstavo. Društvo je začelo s pripravami za proslavo 30-letnice kršč. soc. gibanja, ki bo v Celju sredi poletja. Knjižnica lepo napreduje, članstvo zbira knjige in jih odbor že posojuje. Pripravlja se tekma med

člani, za zbiranje knjig in naročnikov našega tiska. Društvo se z vneto pripravlja na dostojno proslavo 1. maja v Celju. Bog z nami!

Krekova mladina v Celju.

se iskreno zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli pripomogli do tako lepih uspehov ob uprizoritvi igre »Miklova Zala«; posebno še gg. Marincu, Vehovarju in Golobu, ki so darovali late za nove kulise, ki so vzbujale splošno pozornost v sceni »Področica« posebno še, ker jih je požrtvovalno članstvo izdelalo samo. Zahvalo izražamo tudi g. Danilu in Lj. odru v Ljubljani, ki sta nam z največjo ljubeznijo pomagala in posodila narodne in turške kostume. Bog plačaj!

KAJ PRAVI UREDNIK.

Jesenice: Pot z Jesenic v Ljubljano je tako dolga, da nisem mogel več priobčiti, dasi sem bil zgodaj obveščen, da pride dopis. Pa prihodnjič.

Celje G. Nisem odgovarjal vam v zadnji številki. Cela Vaša reč je prišla prepozno, da nisem mogel priobčiti. Še tisto malenkost sem komaj urinil.

Celje et. Hvala! Bom porabil ob priliki. Tudi poročila sem vesel. Pišite še kaj.

Vsem drugim. Ker vsled pomanjkanja sredstev ni velikonočna številka nič večja kot običajno, zato je veliko stvari izostalo. Delajmo, da bomo prihodnje Velikonoč lahko za praznike poskrbeli več branja.

Dvigni se — sveta vojska!

Katoliški shod je slovesno proglasil, da je njegov glavni namen **versko-nravní prerod naroda.**

Zato je — najbolj po zaslugi sedanjega škofa dr. Srebrnič — ves slovenski narod **slovesno pozval k treznosti.** Pijančevanje in ž njo združeno surovost imenuje »največjo oviro verskemu življenju«, »vzrok, da delo na verskem polju ne rodi zaželjenega sadu. Brez temeljitega zbožšanja v tem oziru je pa tudi vsako socialno zboljšanje in resničen kulturni napredek nemogoč. Zato prosí in roti vse prizadete kroge, posebej še duhovščino, učiteljstvo in županstva, vsa prosvetna društva, predvsem pa verske družbe, naj z največjo resnobo in vsemi silami delajo za treznost.«

Ali naj te slovesno-resne besede impozantnega shoda brez vsakega sadu in sledu izdonjo v zrak?... Ali so resolucije katoliškega shoda resno mišljene ali ne? Če so — in seveda so — potem je jasno, da jih moramo začeti tudi resno izvrševati! In če mislimo kaj, potem ni več časa odlašati.

Zato se odbor »Svete vojske« obrača do vseh prizadetih katoliških krogov s prošnjo in pozivom: **Prični mo na vseh koncih z energičnim delom za stremenje ljudstva!**

Vsako delo, če hoče uspevati, mora biti **organizirano.** Ker pa imamo pri nas že toliko društev, da je težko vse dobro voditi, naj to delo prevzamejo predvsem že **obstoječa društva in verske družbe,** katerih glavni namen itak mora biti **versko-nravní napredek ljudstva.**

Vsako društvo in vsaka družba naj stvari **treznostni odsek.**

Tem odsekom se bodo dala za njih delovanja posebna pravila in navodila.

Ker pa za treznost lahko delajo tudi sicer **neorganizirani ljudje** in ker mora biti to delo v eni župniji kolikor moči **enotno,** zato naj se vsi trezniki končno združijo v »**Družbi treznosti,**« ki v mnogih župnijah že obstoji, le poživiti in voditi jo je treba. Odbori vseh odsekov naj tvorijo skupen odbor »Družbe treznosti.«

Vse te lokalne treznostne organizacije pa naj bodo združene v »**Sveti vojski**« v Ljubljani, odkoder se bo vodila skupna akcija.

Prosimo, da bi z akcijo pričeli kmalu. Postni čas je zato prav primeren. Vsaj pa do **Kresa,** ko bo praznik in proslava treznosti.

Kakor hitro se bo pri Vas organizacija oživila, pa to sporočite »Sveti vojski«, da se Vam dološljeje pravila. Voditi hočemo natančno **statistiko** naše organizacije in jo **objavljati.**

Po vsej Sloveniji naj se dvigne sveta vojska proti pijančevanju!

Ne odnehamo prej, dokler ne porinemo sovraga nazaj!

V Ljubljani, sv. Jožefa dan 1924.

Odbor »Svete vojske.«

Zahtevajte „PRAVICO“ po vseh gostilnah in javnih lokalih, posebno še v industrijskih krajih!

Za pouk in zabavo.**Poznavalec umetnosti.**

Viljem II. se je zelo zanimal za umetnost, oziroma za to, kar je on smatral za umetnost. Ravnatelj berlinske narodne galerije, Tschudi, je bil nabavil več slik francoskih mojstrov Troyona, Marena in Corota, pa se cesarju s tem ni prav nič prikupil. Nekoč je pa dobil nekaj nemškega in je peljal cesarja tja, naj pogleda. Misli je, sedaj bo vendar enkrat zadovoljen.

»Najnovejše, Veličanstvo. Nemški slikar!«

»Kdo?«

»Leistokow, Veličanstvo. Krasna slika. Kako naraven je ta gozd!«

»Mislite?,« je rekel cesar. »Se motite. To razumem jaz. Sem lovec.«

Avtografi.

O avtografih beremo veliko zlasti v 3. zvezku Zgod. anekdot. Zanimiva je tudi tale dogodbica.

Francoskemu pesniku Méry-ju je pisala neka dama, naj ji napiše par vrstic in naj ji pošlje koder svojih las. Odgovoril ji je, brez podpisa, torej brez avtografa: »Tajnik, ki je pisal moje avtografe, je umrl; prijatelj, ki mi je posojal svoje lase za pošiljanje kodrov, je pa medtem postal plešast.«

Borza.

Vrednost denarja na zagrebški borzi dne 10. IV. 1924.

Za 1 italj. liro Din. 3.57⁰⁰—3.60⁰⁰.
 .. 1 funt šterling Din. 349—352.
 .. 1 dolar v čeku Din. 80.15—81.15.
 .. 1 dolar v gotovini Din. 79—80.
 .. 1 franc frank Din. 4.85—4.90.
 .. 1 češko krono Din. 2.38½—2.41½.
 .. 10.000 nem. avstr. kron Din. 11.29½—11.49½.
 .. 1 švic. frank Din. 14.16—14.26.

Dne 14. IV. 1924.

Za 1 italj. liro Din. 3.57⁰⁰—3.60⁰⁰.
 .. 1 funt šterling Din. 350.25—353.25.
 .. 1 dolar v čeku Din. 80.35—81.35.
 .. 1 dolar v gotovini Din. 79.37½—80.37½.
 .. 1 franc frank Din. 4.85½—4.90½.
 .. 1 češko krono Din. 2.39⁷⁵—2.42⁷⁵.
 .. 10.000 nem. avstr. kron Din. 11.33—11.53.
 .. 1 švic. frank Din. 14.17½—14.27½.

VESELJE IN ZADOVOLJSTVO

sije z obraza vsake gospodinje, ko vidi snežno-belo perilo. Zlahkoto in malo denarja doseže to, ako kupuje vedno le

MILO „GAZELA“

kateroga se dobi v vsaki trgovini.

Vzajemna zavarovalnica

v Ljubljani

je edini slovenski zavarovalni zavod, ki zavaruje proti požarnim škodam poslopy, premičnine in poljske pridelke. Sprejema življenska zavarovanja v vseh kombinacijah.

PAPIR pismeni, uradni, risalni, ovojni

KNJIGE poslovne, šolske, noteze, šolske zvezke, umetniške razglednice in drugo

kupite najbolje v papirni trgovini

IVAN GAJŠEK, Ljubljana, Sv. Petra c. št. 2.

VSAK ČLAN KONZUMA

dobi najboljšo postrežbo v gostilni svoje zadruga Kongresni trg 2.

Poskusi! Ne bo ti žal!

Kuhinja izborna, — cene nizke.

Abonenti dobe znižane cene.

Poskusi! Ne bo ti žal!